

Koiran koulutus- vinkkejä

Tuuli Heinikainen

Tuuli Heinikainen

KOIRAN KOULUTUSVINKKEJÄ

© 2025 Tuuli Heinikainen

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki,
bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-1136-1

OPI PUHUMAAN KOIRAA

Haluaisit hyvin käyttäytyvän koiran? Kokosin vinkkejä ja vihjeitä, miten sellaisen saa. Avainsanoja ovat johdonmukaisuus, toistot, koiran ja omistajan välisen ymmärryksen lisääminen ja koiran motivaation herättäminen. Helpommalla pääsee, jos aloittaa vähitellen jo pennun kanssa, mutta aikuinenkin koira oppii hyvin, kun sitä kannustetaan ja palkitaan. Ja mikä parasta, oppiminen lisää oppivuutta. Oppimisnopeudessa on eroja rotujen, koiran persoonallisuuden ja miellyttämishalun suhteen. On helppoja koiria ja haastavia koiria. On yksittäisiä asioita, jotka ovat joillekin luonnostaan helppoja ja toisille vaikeita, mutta koulutus parantaa lähes jokaisen koiran elämänlaatua. Luottamus koiran käytökseen tuo mukanaan enemmän vapautta ja elämänlaatua koiralle. Arka koira oppii selviytymään, läheisriippuvainen oppii olemaan yksinkin, löysä remmi on helpotus sen molemmissa päissä...

Koulutus on avain myös moneen koiraharrastukseen. Jokaisessa on omat sääntönsä, ohjeet ja käytännöt, joihin hyvin käyttäytyvän koiran on helppo sopeutua. Yhteinen harrastus syventää suhdetta, tuo mukanaan sisältöä elämään, tavoitteita ja uusia tuttavuuksia. Täydellistä ihmistä ei ole, ei koiraakaan. Kun huomaa koiran käytöksessä jonkin asian, joka ei ole toivottavaa, kannattaa se heti kirjata ylös, siis kirjaimellisesti kirjata. Sen avulla tulee helpommin aloitettua poisoppiminen, ennen kuin väärä käytös ehdollistuu tavaksi. Jokainen koira on yksilö, sama toimintatapa ei aina päde joka koiraan. Jos jokin ei toimi, tee toisin, kokeilemalla löytyy oikea menetelmä. Toimimattomasta menetelmästäkin voi varioida, joskus onnistumisen avain on vivahde-ero, jota ei aina huomaa. Ei koiran tarvitse kovin montaa asiaa osata, jo neljällä L-kirjaimella pärjää hyvin: Luoksetulo, luopuminen, lähellä pysyminen ja lenkkeily. Sirkustemput ovat hauskoja, mutta perustaidot tärkeitä. Muutama viiden minuutin koulutustuokio päivässä on jo hyvä alku.

SISÄLLYSLUETTELO

KOULUTUSVINKKEJÄ 5

- Pennusta tukikoiraksi

SUOMEN KUULO- JA TUKIKOIRAT ry 10

MILLAINEN KOIRA 11

- Tukikoiran tarve ja koiran herättämä uteliaisuus
- Oma sairaushistoria • Koira aistii kivun

KOULUTUKSEN PÄÄPERIAATTEET 12

- Oma valintani • Jaxin normaali päivä

HUOMIOITA KOIRAN ELÄMÄSTÄ 16

- Ihana kesä ja mökkeily

KYSY JOS ET YMMÄRRÄ 20

TREENEJÄ TUKIKOIRAN KANSSA 20

- Pieniä mokia • Portaat, ovet ja hissit
- Julkiset kulkuvälineet ja niiden ovista kulkeminen
- Ruokaa maassa ja jätä-käsky • Saalisvietti
- Puolustuskäyttäytyminen • Rauhallinen odottaminen
- Luoksetulo • Muut koirat ja koirakot • Koirakaverit

AKTIVOINTI/PÄÄPUUHAA 32

- Tavaroiden ja esineiden nostelu

YKSINOLO 34, TUNTEIDEN TASAAMINEN, PLAN B

MURROSIKÄ, RAJOJA JA RAKKAUTTA 36

- Pentuarkea ja teinihirviö Fb-muisto

RÄHJÄÄVÄT KOIRAT 37

PAIMENKOIRA TUKIKOIRANA 38

TULKINTOJA JA TILANNEARVIOITA 39

- Namit ovat suuri osa päivän ruuasta

KOIRA KOTONA, MIELENTILA 40

TUKIKOIRAKOULUTTAJANI TÄRKEIMMÄT NEUVOT JA OIVALLUKSET 42

- Jos luulee tietävänsä jotain,
koirat palauttavat maan pinnalle

KOIRAMAAILMAN SUURIN
VÄÄRINYMMÄRRYS, SOSIAALISTAMINEN 43

- Mokat kuuluvat asiaan

KUN KOIRA TAI OHJAAJA TEKEE VIRHEEN 45

- Esimerkitapaukset Koda, Jax, Taro, Minni

TUNTEET 47

- Ei haukku haavaa tee • Kiihtynyt koira
- Ongelma remmin toisessa päässä

VAPAUKSEN ANSAITTAAN 48

- Elämä on jatkuvaa treeniä

UROS VAI NARTTU,
ROTU JA KÄYTTÖTARKOITUS 50

TRACTIVE TRACKER, KUONOKOPPA 52

KOIRAN PALKKAAMINEN 55

- Mitä palkkioksi • Palkkion suunta
- Palkan ja lahjonnan ero • Kriteeri

TAKAPERINKETJUTUS, KESTO 55

VAHVISTETIHEYS, KÄSIKOSKETUS,
ULKOPUOLINEN KOULUTTAJA 56

SOHVATESTI 57

TÄRKEIMMÄT TAIDOT, TAITOJEN YLLÄPITO 58

TÄRKEITÄ HARJOITUKSIA 60

- Ulkona • Kotona

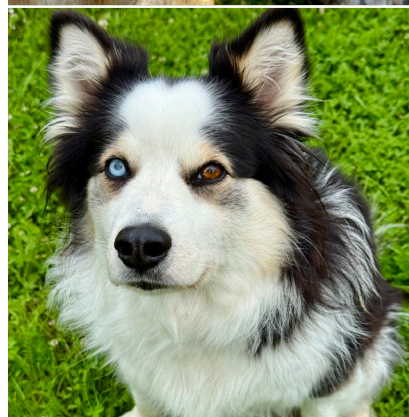
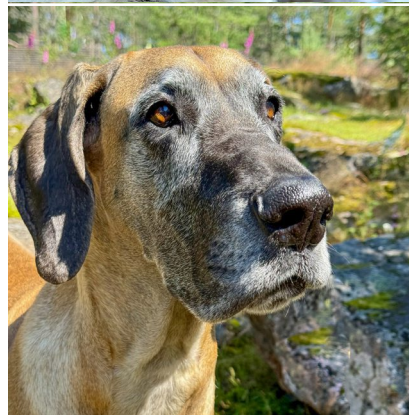
VINKKEJÄ 66

HARRASTUKSET 68

- Lajeina Hoopers • Rally-toko • Nose work

TUNNE KOIRASI 75

- MH-luonnekuvaus • Petotesti
- Saksanpaimenkoirien SPL-arviointi

Tästä kaikki lähti

Tämä on kertomus meidän kahden matkasta pennusta tukikoiraksi. Tämä ei ole koulutusopas, sillä jokainen koira, kuten omistajakin, on erilainen. Toivon, että tarinamme lisää koiran ja omistajan keskinäistä ymmärrystä, antaa oivalluksia ja treenivinkkejä. Moni asia perustuu omiin kokemuksiini, toki luen paljon koulutuskirjoja, osallistun erilaisille luennoille ja pyrin pysymään koiramaailmassa ajan tasalla. Tärkeintä on poimia juuri omalle koiralle sopivat harjoitukset ja vinkit sekä löytää suuntaviivat hyvin käyttäytyvän koiran ohjaamiseen ja sopuisaan yhdessäeloon. Koulutus luo perussäännöt ja samalla tekee elämän mukavaksi ja vapaammaksi ihan jokaiselle koiralle.

Matkamme löytyy myös tiktokista nimellä *“germanshepherdjax”* Pääosassa on saksanpaimenkoira Jax eli RTK4, BH Vincos Jinarc, fyysisen tuen tukikoira.

Tukikoiria valmistuu Suomen kuulo- ja tukikoirat ry:n ohjauksessa. Yhdistyksen kautta valmistuvat kuulo- ja tukikoirat saavat virallisen hyötykoiran statuksen, ja niillä on lain suoma oikeus kulkea käyttäjänsä mukana kaikkialle. Virallisen kuulo- ja tukikoiran tunnistaa työliiveistä ja ID-kortista. Koirilla on erilaisia tehtäviä: kuulokoira, diabeetikon tukikoira, epileptikon tukikoira, fyysisen tuen koira ja sosiaalisen tuen koira. Kuulo- ja tukikoirayhdistys ei kouluta kipukoiria.

SUOMEN KUULO- JA TUKIKOIRAT RY

Koirat ovat käyttäjiensä omia koiria ja koulutukseen haetaan hakuaikana: Suomen kuulo- ja tukikoirat ry. Lisätietoa löytyy: Koiratukena.fi

Tukikoiralla on kaksi osa-aluetta, jotka sen tulee suorittaa hyväksytysti ennen valmistumistaan viralliseksi hyötykoiraksi.

1. Työtaidot, jotka ovat ohjaajan tarpeiden mukaan määritelty koulutus-sopimuksessa.
2. Ympäristötesti, joka tulee läpäistä. Siinä on eri osa-alueita, joilla testataan koiran mallikelpoinen käytös erilaisissa ympäristöissä ja tilanteissa.

Lainaus yhdistyksen sivuilta: ”Koulutukseen voi hakea koiran kanssa, joka on terve, sosiaalinen, tasapainoinen, keskittymiskykyinen ja hyvin motivoitavissa. Virallisella kuulo- ja tukikoiralla on oikeus liikkua omistajansa kanssa kaikkialla, ja siksi tehtävään eivät sovellu aggressiiviset, arat eivätkä omistajaansa vahvasti puolustavat yksilöt. Koulutukseen ei voi hakea lyhytkuonoisen eikä alkuperältään laumanvartija- tai taistelurotuisen koiran kanssa.”

Tukikoiran käyttäjänä, sekä Helsingissä kuulo- ja tukikoiraoppilaiden kanssa ympäristötreenejä harjoitelleena huomaa selvästi, että koirien erilaisuus on iso etu. Johonkin tehtävään sopii hyvin pieni koira, joka on helppo ottaa syliin. Toisiin tehtäviin hyviä ominaisuuksia

KOULUTUSVINKKEJÄ & *Pennusta tukikoiraksi*

9 789528 011361

Koiralla on omat keinonsa ihmisten ymmärtämiseen. Se tarkkailee kehonkieltä, eleitä, ilmeitä, äänensävyä ja ääntelyä, rentoutta, liikesuuntaa... Vastaavasti ihminen tarkkailee koiran käytöstä ja mielen tilaa. Tästä on hyvä jatkaa, kaikenlaisten koirien kanssa. Harjoittelemalla ja toistamalla erilaisia tilanteita, molemmat oppivat paremmin ymmärtämään toisiaan ja yhteiselo muuttuu kiinnostavammaksi ja mukavammaksi. Löysässä remmissä kulkeminen

on palkitsevaa hihnan molemmissa päissä. Varma luoksetulo mahdollistaa irti olemisen siellä, missä se on sallittua. Ihmisten keskellä tai liikennevälineissä kulkemisesta tulee arkipäivää, ei koettelemusta...

Kuten muidenkin kielten oppimisessa, oppii koirankin kieltä hakemalla tietoa ja harjoittelemalla. Tässä kirjasessa on ohjeita sekä vasta-alkajille, että edistyneimmille opiskelijoille. Opittavien asioiden järjestyksen voit valita mielesi mukaan.

